

1. Obiekt

Fort II / Mierzwiączka / twierdzy Dęblin

2. Czas powstania

1879 - 1889

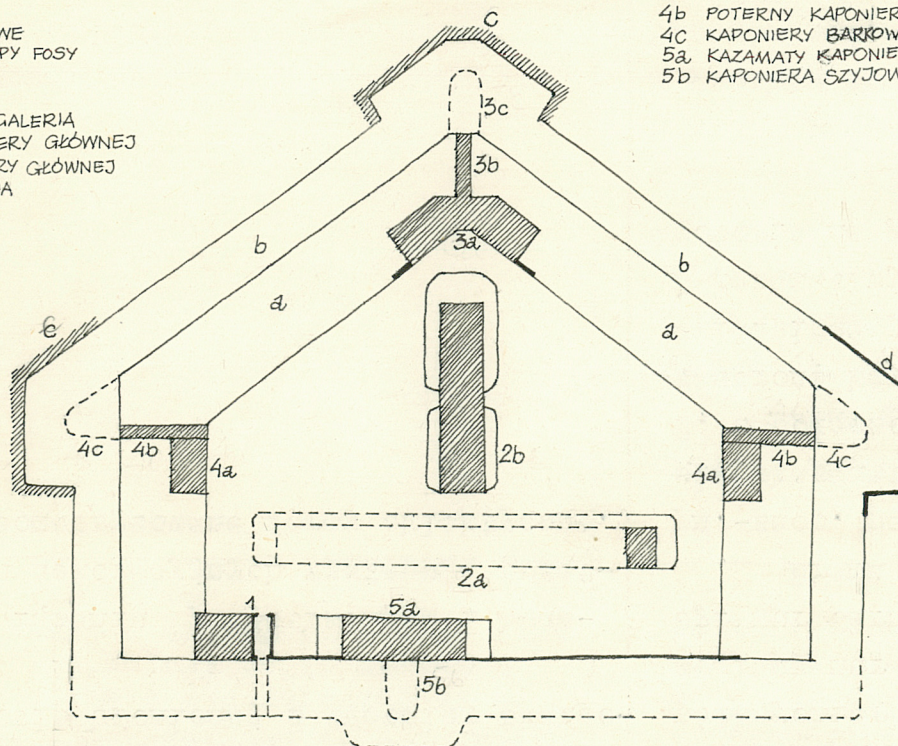
3. Miejscowość

DĘBLIN

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

- a. WAŁ BOJOWY
b. FOSA
c. GALERIE KONTRMINOWE
d. MUR PRZECIWSKARPY FOSY
1. BRAMA
2a. KOSZARY
2b. SKAZAMATOWANA GALERIA
3a. KAZAMATY KAPONIERY GŁÓWNEJ
3b. POTERNA KAPONIERY GŁÓWNEJ
3c. KAPONIERA GŁÓWNA

- 4a. KAZAMATY KAPONIER BARKOWYCH
4b. POTERNA KAPONIER BARKOWYCH
4c. KAPONIERY BARKOWE
5a. KAZAMATY KAPONIERY SZYJOWEJ
5b. KAPONIERA SZYJOWA

PRZYBLIŻONY SZKIC

SKALA 1:2000

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

4. Adres

na pn. krawędzi przedmieścia
Mierzwiączki
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo lubelskie

gmina miasto Dęblin

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Iwangorod

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo warszawskie

powiat Ryki

8. Właściciel i jego adres

JW 3774

9. Użytkownik i jego adres

- Wojewódzka Spółdz.Ogrodniczo-
Warzywnicza w Lublinie,Zakład
Obrotu w Rykach,Punkt Skupu nr3
w Dęblinie oraz
- Przetwórnia Owocowo-Warzywnicza
w Dęblinie

10. Rejestr zabytków

Nr data

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Fort zaczęto wznosić w r. 1879, pierwsza wzmianka o istnieniu pochodzi z 1889r. Ze względu na mniejsze zagrożenie od wschodu nie był modernizowany.

Należy do typów wcześniejszych fortów o głębokim narysie, wysokich wałach artyleryjskich i fosie bronionej z kaponier skarpowych.

W rozwiązaniu przestrzennym i bogatych motywach dekoracyjnych występują przetworzone i zgeometryzowane formy eklektyczne.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Fort położony 1,25 km na pn.-wsch. od bastionu II cytadeli w sąsiedztwie przedmieścia-Mierzwiączki. Ma rzut głębokiego pięcioboku osłoniętego w barkach i czołach artyleryjskim wałem ziemnym. W szyi, przy bramie, ceglany mur obronny. Otoczony był fosą, zapewne wodną, bronioną ze skarpowych: dwóch półkaponier barkowych, kaponiery głównej i szyjowej. W sąsiedztwie półkaponier i kaponiery głównej fosa poszerzała się, ujęta w ceglany mur przeciwskarpowy, częściowo z kontrminami. W fosie był mur Carnota. Na zewnątrz jej kryta droga i glasis.

Brama główna fortu, zapewne z mostem przez fosę, była w pn.-zach. partii dziedzińca. W centrum dziedzińca znajdowały się skazamatowane koszary, tworzące w rzucie odwróconą literę T, z połączoną z nimi wielką skazamatowaną galerią skierowaną w stronę kaponiery głównej. Do czterech kaponier prowadziły z dziedzińca poterny. Przy ich bramach zespoły kazamat. Z kazamat wyprowadzone były windy dla amunicji do schronów przygotowania na głównym wale artyleryjskim.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne fort wojskowy	17. Użytkowanie obecne magazyny i przetwórnia owocowo-warzywna
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Budowa przez użytkownika na dziedzińcu fortu nieestetycznych, tymczasowych wiat i ogrodzeń.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Najlepiej zachowane są wały artyleryjskie z drogą wałową przedpiersiem i trawersami oraz betonowymi schronami pogotowia, w których szachty wind amunicyjnych. Fosa częściowo zasypana w szyi, brak mostu. Zachowana murowana przeciwskarpa. Częściowo zachowana kryta droga i glasis. Niezachowane kaponiery, tylko ich kazamaty pod wałem bojowym. Koszary zniszczone, z wyjątkiem ruiny jednego ich segmentu. Zachowana skazamatowana galeria i brama. Zachowane kazamaty są w średnim stanie technicznym, zawilgocone. Mają one instalacje elektryczne i wod.kan. Teren fortu zaniedbany, prowizoryczne, substandardowe wiaty i ogrodzenia. Obok fortu wysypisko śmieci.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie 1. Jedyny zachowany w czytelnym stanie fort twierdzy Dęblin. Należy objąć staranną opieką i udostępnić dla zwiedzających. 2. W perspektywie przeznaczyć na cele kulturalne, obecnie kontrolować sposób użytkowania. 3. Uporządkować teren, rozebrać szpecące budowlę i dostosować program adaptacji do kubatury istniejących kazamat. 4. W kazamatach przeprowadzić prace konserwatorskie.		5. Zniszczone 4 kaponiery, mur Carnota i koszary uczynić w poziomie terenu 6. Przywrócić pierwotne ukształtowanie fosy i uzupełnić czytelną ubytki w głównym wale artyleryjskim w glasis i w nasypach kazamat. 7. Zlikwidować wysypisko śmieci w sąsiedztwie fortu.	
cd pod pkt.19			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

w karcie "O"

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

mgr inż.arch.Krystyna
Guranowska-Gruszecka

26. Sprawdził

doc.dr
Andrzej Gruszecki

1. Obiekt Kazamaty kaponiery głównej fortu II /Mierzwiączki/, twierdzy Dęblin	2. Czas powstania 1879 - 1889	3. Miejscowość DĘBLIN
---	----------------------------------	--------------------------

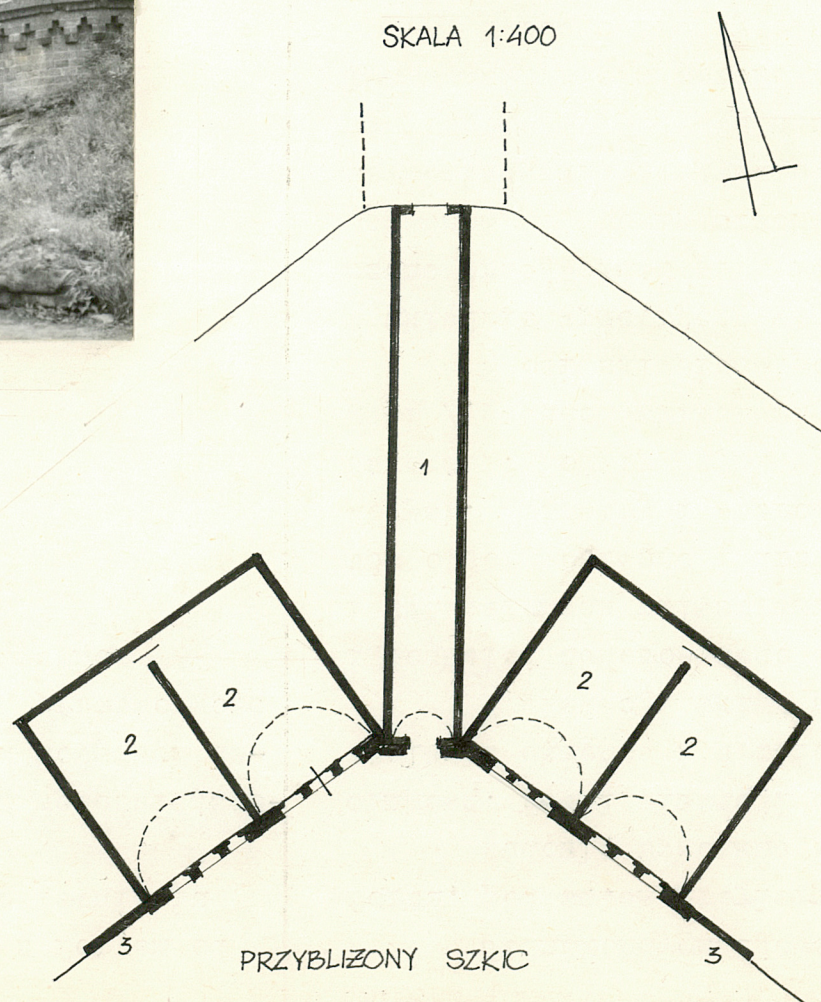
11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

WIDOK KAZAMAT OD DZIEDZIŃCA

1 POTERNA
 2 KAZAMATY
 3 MURY OPOROWE

SKALA 1:400

PRZYBLIŻONY SZKIC

4. Adres
Fort II, Mierzwiączka, na osi
objektu, w głębi dziedzińca
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

lubelskie

województwo

gmina m. Dęblin

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Iwangorod

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo warszawskie

powiat Ryki

8. Właściciel i jego adres

JW 3774

9. Użytkownik i jego adres

Wojewódzka Spółdzielnia Ogrodni-
czo-Warzywnicza w Lublinie, Zak-
ład Obrotu w Rykach, Punkt Skupu
nr 3 w Dęblinie

10. Rejestr zabytków

Nr..... data

autor zdjęć Andrzej Gruszecki
 data wykonania 1976
 miejsce przechowywania negatywów

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Kazamaty wznoszone wraz z fortem od roku 1879, pierwsza wzmianka o istnieniu fortu pochodzi z roku 1889.

Związane są z kaponierą wcześniejszego typu skarpowego. W bogatych motywach dekoracyjnych elewacji występują przetworzone i zgeometryzowane formy eklektyczne.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Jednokondygnacyjne kazamaty z poterną, położone w osi fortu, pod wałem artyleryjskim.

Budowle wykonane z cegły, sklezione kolebką pełną i od-cinkową. Detal elewacji ceglany, posadzki betonowe i kamienne, stolarka okienna i drzwiowa drewniana.

W elewacji układ symetryczny. Złożona z nieco wyższego i bogaciej dekorowanego segmentu środkowego z bramą do poterny i wydzielonych pilastrami segmentów bocznych. W polach segmentów otwory okienne i drzwiowe w bogatej oprawie profilów uskokowych. Pilastry i szeroki pas gzymsowy ujęte dekoracyjnymi uskokami. Bogaty gzyms wznosi się nad zgeometryzowanymi arkadkami / pseudomachikułami /.

W osi sklepią poterna wiodąca do kaponiery. Po bokach w układzie symetrycznym po dwie głębokie komory kazamat, połączone przejściami przy ich tylnej ścianie, z wyprowadzonymi do schronów pogotowia szachtami wind do transportu amunicji na stanowiska artyleryjskie wału bojowego. Na wale 2 ceglane schrony pogotowia, pokryte nasypem ziemnym z nieozdobnym, półokrągłym wejściem bez przelotni.

W fosie nieczytelne ślady kaponiery skarpowej. W kazamatkach i poternie instalacje elektryczne.

14. Kubatura ok. 1100 m³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 280 m²	16. Przeznaczenie pierwotne komunikacyjne i magazynowe	17. Użytkowanie obecne administracyjne i magazynowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Z zespołu budowli kaponiery głównej zachowane: poterna prowadząca do kaponiery, kazamaty i 2 schrony pogotowia. Niezachowana kaponiera. Stan techniczny ścian i sklepień dość dobry, występują lokalne zawilgocenia. Miejscami ubytki w wale bojowym. W elewacji segmentu środkowego zachowana jedynie górna partia bramy. Elewacje kazamat również wykazują miejscowe ubytki i przemurowania cegłą.</p>	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie		1. Elewacje i wnętrza należy doprowadzić do pierwotnego stanu na tyle, na ile pozwalają zachowane relikty symetrycznych powtarzalnych elementów. Jeżeli nie uda się odczytać pierwotnego ukształtowania bramy należy namknąć ją z zastosowaniem form nie fałszujących oryginalnych lecz szarmonizowanych i podkreślających wysoki walor architektoniczny bogatych elewacji tego zespołu.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

w karcie "O"

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

mgr inż.arch.Krystyna
Guranowska-Gruszecka

26. Sprawdził

doc.dr
Andrzej Gruszecki